Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 141. Lwów, Niedziela dnia 17. Czerwca 1923. Rok XLI.

PRENUMERATA:

[illegible] Mk.

Konto czekowe
P. K. O. 140.561.

ER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

REDAKCJA ul. Ossolińskich l. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny l. 26. — Redaktor przyjmuje między godziną 5—6. — Adres telegr. „Kurjer" Lwów. — Rekopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19. Od 10 wieczór telefon 874.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego". Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Antysemityzm i nacjonalizm żydowski — na sprzedaż.

Na to by owocnie zajmować się polityką trzeba — obok charakteru — fantazji twórczej, i pamięci; wybrańcy polityczni powinni umieć tworzyć, masy zaś pamiętać i kontrolować. Politycznymi szarlatanom i aferzystom potrzebny jest tłum wyznawców, pozbawiony i pamięci i wyobraźni. Dziś, gdy wysuwa mu się wywieszkę białą, nie jest w stanie wyobrazić sobie, by mogło być inaczej. Jutro na widok czarnego szyldu znów się entuzjazmuje i zapomina, że wczoraj przysięgał na białe.

Na sztandarach szturmującej do okopów rządowych endecji, hasło antysemickie wypisane było na pierwszem miejscu. Pisma endeckie zjadały żydów żywcem, „Słowo Polskie" do znużenia pisało o tajemniczem żydowsko-enkaenowo-belwederskiem sprzysiężeniu.

Okopy zostały zajęte, powiewają na nich — sztandary, lecz hasła antysemickie dziwnie jakoś przybladły, stają się już nieczytelne. Jakoś to groźne, przez prof. Grabskiego wysuwane sprzysiężenie przestało być żydowskiem, pozostało enkaenowo-belwederskiem; już w „Rzeczypospolitej" groźny antysemita p. Nowaczyński komplementy prawi p. Grünbaumowi; już w warszawskiej Dwugroszówce przestały się pojawiać zajmujące artykuły p. Pieńkowskiego o nudach, dudach, łudach i udach Judy. Min. oświecenia publ. p. Głąbińskiemu przestało się spieszyć do „numerus clausus", czemu dał wyraz na komisji oświatowej sejmu zaznaczając, że rząd w tej sprawie nie zajął jeszcze stanowiska.

A konkury endeckie o względy żydów nie pozostają nieodwzajemnione. P. senator Wurzel pisze w „Chwili", że spiski faszystowskie to nic tak nieoczekiwanego, ani strasznego; p. Natan Szwalbe w warszawskim „Naszym Przeglądzie" przekonywa, że prawica nie jest taka zła, a lewica była znacznie gorsza. P. Grünbaum wygłasza bardzo w stosunku do rządu delikatną mowę, w której atakuje lewicę, a później spaceruje po kuluarach w czułej komitywie z ks. Lutosławskim.

Antysemityzm i nacjonalizm żydowski, flirtując ze sobą tak, tak czule i publicznie, przekroczyły już granice, dzielącą słowa od czynów. Podkład stosunku jest czysto handlowy. I antysemityzm i bankrutujący w Palestynie, a walczący o wpływy w Polsce sjonizm są przynętą dla mas, którą się odkłada na bok, gdy zaczynają zawadzać w handlowych kombinacjach.

I stąd informacja z Warszawy oznajmiająca, że za cenę żydowskiej życzliwości niepewnie się czująca tzw. większość prawicowa płaci pogrzebaniem numerus clausus i z pewnością innemi jeszcze ustępstwami, brzmi bardzo a bardzo prawdopodobnie.

Kalkulacja jest bardzo sprytna; nie na darmo w antysemityzmie pracują najbardziej rasowi semici („Der Antisemitismus ist ein sehr gutes Geschäft, nur muss es ein tüchtiger Jud in die Hand nehmen" — powiada niemiecki aforyzm). Numerus clausus na razie zostanie odroczony. W razie

Dzisiejszy numer „Kurjera Lwowskiego" zawiera:

Minister skarbu stracił rozpęd sanacyjny.

Min. Grabski skłócił w oświadczeniu własne poglądy. Ekspose wywarło przygnębiające wrażenie.

CHARAKTERYSTYKA POSIEDZENIA SEJMU.

Warszwa, (Tel. wł.) (M) Kulminacyjnym punktem posiedzenia Sejmu było zgłoszone poza porządkiem dziennym na początku posiedzenia dwugodzinne ekspose min. Grabskiego. Minister mówił o sytuacji finansowej i gospodarczej Polski. Wrażenia mowy było bardzo słabe, pozatem ekspose było sprzeczne z poprzedniem ekspose, gdyż w poprzedniem ekspose dowodził minister, że Polska uniezależniła się gospodarczo od Niemiec, — wczoraj zaś oświadczył, że ostatni spadek waluty polskiej spowodowany jest zależnością gospodarczą kraju od Niemiec, mianowicie eksport polski w lutym i marcu br. wzmógł się bardzo znacznie wskutek depresji ekonomicznej Niemiec spowodowanej interwencją francuską w Z. Ruhr.

Według ministra było to przejściowym objawem i dziś znowu eksport wykazuje deficyt w stosunku do inportu. Całe ekspose zionęło głębokim pesymizmem. Minister wykazywał przyczynę zła, lecz nie wskazywał drogi wyjścia. Wykazywał, że płacimy za małe podatki i znacznie więcej wydajemy niż wynoszą dochody. **Ekspose zrobiło wrażenie przygnębiające.**

Następnie odbyło się głosowanie nad ustawą o komasacji rolnej, potem dyskusja nad projektem o rewizji koncesji na rzecz inwalidów, wreszcie przyszedł pod dyskusję wniosek nagły PPS. w sprawie onegdajszego pobicia pos. Dobrowolskiego. Z ramienia PPS. uzasadniał nagłość pos. Czapiński. Z ramienia prawicy przemawiał pos. Matłosz ZLN. Podczas przemówienia jego doszło do scen bardzo burzliwych. Matłosz zarzucał lewicy, że ona zapoczątkowała terror w roku 1905(?!!!) przeciw żywiołom umiarkowanym, gdy wiadomo jest, że terror był skierowany wyłącznie przeciw zaborcom rosyjskim.

W rezultacie nagłość uchwalono.

Stambolijski zabity.

Wyjaśnienie sytuacji w Bułgarji. Jugosławja chce uspokoić Bałkan... zajęciem Sofji.

STAMBOLIJSKI SCHWYTANY.

Sofja, (PAT). Bułg. Ag. Telegr. 15. **Stambolijski został wczoraj ujęty we wsi Galak koło Sławity.**

ŚMIERĆ STAMBOLIJSKIEGO.

Sofja. (Pat.) Ujęcie Stambolijskiego nastąpiło godz. 7 rano. Stambolijski zwrócił się do komendanta wojskowego z oświadczeniem, że się poddaje. O godz. 15 przewieziono Stambolijskiego automobilem z Wetren do Tatar—Pacarczyk. Ponieważ tłum rzucał się na Stambolijskiego przewieziono go ponownie do Sławowicz. Na drodze do tej miejscowości grupa uzbrojonych chłopów dokonała napadu, przyczem udało się Stambolijskiemu uciec. **Podczas pościgu przyszło do walki, podczas której Stambolijski został zabity.** Rząd ubolewa głęboko nad tem co się stało, i zarządził dochodzenia.

OFENZYWNE KROKI JUGOSŁAWJI.

Belgrad, (PAT). „Tribuna", dziennik posiadający zazwyczaj dobre informacje ze źródeł urzędowych pisze: Rządy małej ententy są zgodne w tem, że rząd Jugosławji ma w ich imieniu wykonać uchwały jakieby były powzięte wobec Bułgarji. W razie jeżeli mała ententa zadecyduje, Jugosławia będzie upoważniona przez Rumunję, Grecję i Czechosłowację do obsadzenia Sofji aby przywrócić spokój i porządek. Min. spraw zagr. Nincic oświadczył dziennikarzom, że w najbliższym czasie zostaną podjęte w Sofji energiczne kroki.

PREZYDENT RZPLTEJ W KRAKOWIE.

Kraków, (PAT). 15. bm. godz. 9. rano przybył do Krakowa prez. Rzpltej Wojciechowski ze świtą na dwudniowy pobyt. Po powitaniu udał się prezydent do Barbakanu. Po drodze publiczność zgotowała prezydentowi entuzjastyczną owację.

gdyby prawica pod naciskiem własnych zwolenników musiała go na porządek dzienny wprowadzić, to pozwoli się przegłosować lewicy i żydom, których z góry zapewni, że odpowiedni kontyngent antysemitów nie weźmie udziału w głosowaniu.

Będzie to świetny interes dla prawicy: zwolennicy zaspokojeni, żydzi zadowoleni i nowy argument agitacyjny uzyskany przeciw lewicy, która „obaliła“ numerus clausus.

Intryga, choć sprytna, jest przejrzysta. Lewica nie powinna dać się wziąć w pułapkę. Lewica prowadzi zasadniczą walkę o potężną Polskę ludową. Na teren sprawy żydowskiej, która się stała terenem brudnych przetargów, schodzić i dla niej całość swego ideału narażać niema powodu.

Niech sobie endecja w porozumieniu z żydami uchwala czy odrzuca numerus clausus. Lewica może stać na uboczu i nie mieszać się do wewnętrznych spraw familijnych prawicowo-żydowskiej większości.

„Za owoc stosunku p. Grünbauma z ks. Lutosławskim lewica nie weźmie odpowiedzialności“ wyraził się trafnie i dowcipnie pewien polityk z którym rozmawialiśmy o obecnej sytuacji parlamentarnej i związanej z nią sprawie żydowskiej.

W. J.

Walka z faszyzmem we Francji.

POINCARE MA GŁOS.

(j) Ostatnie zamachy „kamelotów królewskich“ na polityków lewicowych wywołały dyskusję w Izbie francuskiej, która była jedną apoteozą Republiki. Grupa rojalistów stopniała i okazała się jej nikłość. Nie udały się również starania p. Maurrasa, redaktora „Action francaise“, aby zostać wmieszanym w proces faszystów francuskich, nie udało się wywołać wrażenia „wielkiego spisku“. Sprawa została na właściwym terenie incydentu.

Jednak dyskusja parlamentarna wykazała anomalję dzisiejszej większości, która w swem łonie zawiera element tak otwarcie antypaństwowy jak rojaliści, którzy zrzucili maskę. Radykali skorzystali z tego by zaatakować gabinet, lecz atak był tylko manifestacją, czy dlatego, że nie uważają chwilę za stosowną by przesilenie wywołać, czy też z powodu niezdecydowania. Blok narodowy również nie zajął stanowiska tak silnego, jakiego wymagało położenie, lęk przed ołegami rojalisty L. Daudeta, niesłychanie niedyskretnego w swej porywczości, wstrzymywał niejednego.

Jednak w całem społeczeństwie panuje przekonanie, że p. Poincaré zerwać musi z dotychczasową polityką płynną i jasno określić swe stanowisko wobec grup politycznych, wykluczyć ze swej większości grupę rojalistyczną i przeprowadzić linję rozgraniczenia na lewicy.

Tymczasem na daleką metę przygotowują się polityczne kombinacje i aljanse. Zauważono powszechnie zbliżenie grup pp. Brianda i Loucheura bardzo dla rządu niebezpiecznych. — P. Heriot pracuje nad przymierzem z socjalistami i utworzeniem jednego lewicowego frontu, wysiłki jego dotąd rezultatu nie dały. P. Herriot ma opinję znakomitego mówcy i teoretyka, a nie męża czynu i organizacji.

Z Czech i Słowaczyzny.

(e) **Jak pracuje dla wzajemności czesko-polskiej poseł Maxa w Warszawie.** „Narodni Listy“ przynoszą sprawozdanie z Warszawy, podane przez filję czeskiej agencji prasowej, o zamachach w Warszawie, przyczem wyśmiewają urzędowe informacje polskie, że zamachów tych dokonali spiskowcy pochodzenia litewskiego.

Pismo to pozwala sobie brać pod opiekę spiskowców litewskich i pisze w cyniczny sposób: **„Obawiamy się, aby nie okazało się wkrótce w Warszawie, że Litwini są również winni istnieniu plam na słońcu“.**

Jako komentarz do tego cynizmu czeskiego dodajemy z naszej strony tylko tyle, że warszawska filja czeskiej agencji prasowej znajduje się w poselstwie czeskiem w Warszawie, głównym zaś kierownikiem i inspiratorem tego, jak widać „polonofilskiego“ gniazdeczka, jest nie kto inny, jak sam poseł czeski p. Maxa, „wielki“ i „znany przyjaciel“ Polaków i Polski.

(e) **Benesz cieszy się z ustąpienia profesora Aszkenazego.** Organ Benesza „Ceské Slovo“ cieszy się ogromnie z powodu dymisji p. Aszkenazego z delegatury w Lidze Narodów. Powiada o nim że „we wszystkiem pełnił on wolę Piłsudskiego, dlatego ustąpienia jego nie można żałować; tem więcej, że Aszkenazy nawet i w Lidze Narodów występował skrajnie wrogo wobec Czech. Postępowanie jego nosiło markę antysłowiańską“.

(e) **Walka Benesza z nar. demokr. czeską.** Zaledwie ustała przed kilku dniami zacięta walka z klerykałami czeskimi, którzy grozili czeskiej koalicji rządowej rozbiciem, a obecnie rozpętała się znowu jeszcze ostrzejsza walka między nim i narodową demokracją czeską. Ostatnia, tak się przynajmniej zdaje, stawia nawet pod znakiem zapytania kwestję gabinetu i Benesza z powodu Jaworzyny i zaufania jego do dobrych stosunków z sowietami moskiewskimi. Stojące blizko Benesza pisma, tak soc.-demokratyczne, jak i nar.-socjalistyczne, rozpoczęły generalną ofenzywę przeciw nar. demokracji czeskiej, atakując zażarcie jej przywódcę Kramarza, przyczem wypraszają go nawet i z rządowej koalicji. Na to odpowiedział główny organ tego stronnictwa „Narodni Listy“, że: „Narodowa demokracja czeska w kwestji Jaworzyny za żadną cenę nie ustąpi, oraz uważa również i kwestję stosunków z bolszewikami za kwestję moralności politycznej i wdzięczności dla narodu rosyjskiego za wszystko, co ten ofiarował za wyzwolenie nasze. Wobec tego zagadnienia niema dla nas dwóch stanowisk“.

Zaś u nas, p. Seyda narzuca się ze swymi przyjacielskimi uczuciami względem Czechów.

(e) **Wzrost prądu antyczeskiego.** W stronnictwie narodowem, w Turcz. Św. Marcinie, w którem grupowali się po większej części ewangelicy słowaccy, nastąpił rozłam z powodu niejasnego programu stronnictwa, broniącego swoim członkom współpracy ze stronnictwem słow. separatystów ks. Hlinki. Główny sekretarz stronnictwa Kolesar złożył w ostatnich dniach swój urząd i z większą częścią członków przyłączył się jawnie do ks. Hlinki. Ten fakt oznacza nowe wzmocnienie antyczeskiego prądu na Słowaczyźnie.

(e) **Rozłam w stronnictwie czeskich soc.-demokratów na Słowaczyźnie.** Jak preszburski „Slovák“ donosi, doszło na Słowaczyźnie do rozłamu wśród mas robotniczych, zorganizowanych dotąd w stronnictwie czeskich soc.-demokratów. Niezadowoleni robotnicy urzadzili w ostatnich dniach wiec, na którym wezwali posłów swoich, aby wystąpili z wspólnego z Czechami stronnictwa i aby stworzyli na podstawie programu samorządu słowackiego własne stronnictwo słowackie z wykluczeniem Czechów.

Niezadowolenie mas robotniczych na Słowaczyźnie i rozpadanie się rządowego stronnictwa czeskich soc.-demokratów jest nowym poważnym przyczynkiem do klęski polityki czeskiej.

(e) **Wielka afera szpiegowska na Słowaczyźnie.** Według „Narodnych Listów“ uwięziono w ostatnich dniach przeszło 200 osób pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Węgier. Centrem spisku miało być m. Zwoleń. Do afery tej należał rzekomo i odłam węgierski stronnictwa chrześc. socjalistów. Sprawa budzi w kołach czeskich wielką senzację i łatwo zresztą zrozumiałe zaniepokojenie. Albowiem fakty wykazują coraz jaśniej, że na Słowaczyźnie niema prawie człowieka, któryby odnosił się lojalnie do rządów czeskich.

WŁADYSŁAW ORKAN. 48

Kostka Napierski

Powieść z XVII. wieku.

(Ciąg dalszy).

— A czy od Pcimia głosił się kto?

— Byli, byli. Tam duża poruszka sie stroi. Jakiś ksiądz rektor — powiadają — ich pobudził. Ale to biedne, nędzne. — Tam wybaczcie Ich Miłość, w płóciennach samych chodzą — objaśnił z ławy Nowobielski.

Kostka papiery przeglądał.

— Tu jest — wskazał Łętowski — wykazane, kielo dla drużyn wydano: owsa, mąki, chlebów gotowych, soli, gorzałki przepalanej, piwa... To musi być zapisane, by utraty niczyjej nie było, bo to dla pospólnej sprawy.

— Wszystko w porządku — zamknął wykazy Kostka. — Dziękuję, panie Marszałku — podał dłoń Łętowskiemu. — I Wmościom dziękuję za pomoc — zwrócił się ku ławom. — Kiedy widzę was tu razem zgromadzonych, najpoważniejszych mężów z okolicy, sprawie poczętej wiernych, i zaufanych, tedy skorzystam z momentu dobrego, by w zaufaniu słów kilka, dotyczących sprawy, powiedzieć. Jak wam panowie wiadomo, werbunek na tej tu ziemi podjęty jest, na podstawie listów przypowiednich, dla obrony granic tych odkrytych przeciw spodziewanemu od Węgier najściu Rakoczego. Zapewne też pan Marszałek wyłuszczył panom dalszy cel akcji...

— Wiedzą, wiedzą — potwierdził Łętowski.

— Więc nie obcem wam jest, iż obecna potrzeba wschodnia, a to wojna z ukraińskim hetmanem Chmielnickim, powołała wszystką szlachtę ku osłonie Rzeczypospolitej. Tama owa — jak ze wszystkiego widno — naporu żywiołu nie wytrzyma. Przed ludem polskim w tym momencie trzy leżą prace: obrona odkrytych granic — otrząśnięcie się z niewoli szlacheckiej — i wraz stanięcie siłą zwartą przeciwko zalewowi żywiołu wschodniego. Nadto to wielkie zadania na jeden czyn... Lecz — na Boga! — takimi czynami wkracza się na arenę dziejów! Lud musi w jednym dniu odrobić wieki! Musi tym czynem pokazać, że wart wolności. A rzecz jest osiągalna — gdy oto myśl ją obejmuje. Myśl rozwidnia drogę — duch idzie przodem — wola pełni. Nie dojrzą może górności tej sprawy oczy nizinne. Wam to, skrzydlatym orłom skalnym, dane przodownictwo w czynie. Abyście przez mgłę zamętu widzieli wciąż niegasnący wysoki cel... — Przed jednem chcę was przestrzedz. Zapewne zdarzy się wam spotkać ludzi nieznanych, lirników, którzy wieści nowotne siać będą, uszom chłopskim ponętne. Wiedzcież tedy, iż to ów hetman kozacki, za prawem wojny, a chytrością swoją ludzi tych wszędy po Polsce rozesłał, aby nieśli odeń ludowi polskiemu rzekome wyzwolenie. Posłuchu wieściom tym nie dajcie. Nie może iść wyzwolenie od powodzi, która potopem zagraża. Wolność, skarb nieoceniony, nie bywa darem sąsiada. Własną krwią i trudem własnym musi być zdobyta. — Tedy to jeszcze powiem. Jeśli gdzie lud nieopatrznie da się onym podmowom poruszyć — aby więc nie było pomylenia, a dla nieświadomych wniosku, iż nasza sprawa z tamtą jest w pojedni, taki ma być naszych ojawień znak: wieniec ze świeżej wiośnianej choiny, utwierdzony wysoko na tyce. Jako wolność i pęd życia nowego niesiemy. W dzień zaś wystąpienia wszystkie wsi i dziedziny, które z nami się oświadczą, mają chaty zielenią umaić. Bowiem to ma być święto Ducha, który między lud zstąpi.

Przestał Kostka, i cichość nastała w świetlicy. Łętowski spytał:

— Jakie hasło i czas ruszenia?

— Ogień na Trzech Koronach, widny na całem Podhalu, oznajmi czas ruszenia.

Powstał.

— Pana Marszałka Łętowskiego mianuję pułkownikiem sił, które się tu w Czarnym Dunajcu zgromadzą.

— Ich Miłość... — skłonił się Marszałek.

— Dziękuję panom wszystkim — miał się ku żegnaniu.

— Ich miłość nie pogardzą — zakaske w mojej chacie prostej...

— Czas na mnie — odrzekł Kostka. — Ale — przydał z uśmiechem — jeśli pan pułkownik prosi...

(C. d. n.).

Wywiad faszystowski funkcjonuje licho.

Rewelacje nasze o spiskach faszystowskich oparte na autentycznych informacjach i fotografiach dokumentów, odbiły się donośnem echem w całej prasie polskiej. Prasa endecka przytoczonym faktom niczego przeciwstawić nie zdołała po za wymyślaniami — i denuncjacjami. „Słowo Polskie" twierdzi, że informacje czerpiemy z Oddziału II. D. O. K., przyczem najzupełniej nie podaje — podobnie jak i żadne inne pismo endeckie — w wątpliwość naszych relacji.

Reakcja „Słowa Polskiego" na nasze zarzuty, jest próbą odwrócenia uwagi od rewolucyjnych spisków faszystowskich zapomocą kłamstw i denuncjacji. Bo kłamstwem jest, jakoby Oddział II. D. O. K. lub ktokolwiek tam zajęty udzielał nam w tej sprawie informacji.

Spiski faszystowskie istnieją. Ale wywiad faszystowski i publicystyka faszystowska funkcjonują licho.

Ze spraw ukraińskich.

(u) **Zmierch bogów.** Przewidywany całkowity rozkład trudowej partji zjednoczył przeciw nim prawie cały obóz niedawnych jeszcze sojuszników, radykałów, socjalistów, bolszewików, moskalofików, a nawet trudowicką frondę i Petruszewicza. Prasa — wszystkich tych odcieni a więc „Hr. Hołos", „Wola Narodu", „Zemla i wola"; „Żiźń" „Słowo" i „Ukr. Prapor" przepełniona jest atakami na trudowików. Co więcej petruszewiczowski wiedeński organ „Ukr. Prapor" i organ lwowskiej trudowickiej frondy: „Słowo" na uzasadnienie swych ataków powołują się na artykuł o trudowikach umieszczony w swoim czasie w „Kurjerze Lwowskim", przez tak gorąco przez nich do niedawna zwalczanego p. Melitona Twerdochliba.

Ta kampanja niepodoba się „Diłu", które twierdzi, że tego rodzaju walka obniża poziom politycznej moralności, niweczą obywatelską etykę i jest tylko wodą na polski młyn.

No, no! „Diło" a etyka i moralność!

(u) **Faszyści.** Wychodzący we Lwowie pod redakcją naddnieprzańca dra Doncowa dwutygodnik „Zahrawa" propaguje wytrwale ideę faszyzmu między Ukraińcami. „Zemla i wola" twierdzi, że dokoła „Zahrawy" grupują się rozmaici byli oficerowie ukr. armji a teraźniejsi dziennikarze, przemysłowcy, szoferzy etc., którzy uważają się za „sól" ukr. narodu.

(u) **Krzyczą ale koncesje biorą!** Senator Karpiński z wołyńskiego klubu otrzymał koncesję na ukraińskie gimnazjum w Równem i ma nadzieję otrzymać taką koncesję na gimnazjum we Włodzimierzu wol.

Na drogach stambolijszczyzny.

Jak się dowiadujemy, na odpowiedzialne i reprezentatywne stanowisko sekret. prezydenta min. p. Witosa powołany został p. Henryk Dzendzel, b. prawa ręka samego p. Bryla i b. redaktor lwowskiego pisma rynsztokowego, które założone przed wyborami wnet po wyborach przestało wychodzić.

Osoba p. Dzendzla jest najzupełniej nieinteresująca, nominacja jednak jest bardzo charakterystyczną i rzuca światło na drogi na które chce się nas obecnie wprowadzić.

ENDECJA ZALEWA NAJWYŻSZE URZĘDY.

Warszawa. (Telef.). Na stanowisko naczelnika wydziału zachodniego, w M. S. Zagranicznych powołany został referent tegoż wydziału, p. Rzyszczewski. P. Rzyszczewski jest zdecydowanym zwolennikiem obozu ósemkowego.

„Kurjer Poranny" donosi: Rozeszły się pogłoski, że stanowisko wiceministra spraw wewnętrznych obejmie wojewoda lubelski p. Moskalewski. P. Moskalewski jest stronnikiem obozu endec.

Uczczenie pamięci I. prezydenta Rzptej.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej w Sejmie.

Warszawa. (AW.) Dziś w południe w westybulu Sejmu odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy wmurowanej ku czci śp. prezydenta Narutowicza. Na tablicy widnieje napis następujący: „Dnia 16 grudnia 1922 zginął z ręki mordercy Gabrjel Narutowicz pierwszy prez. Rzpltej. Dla uczczenia jego pamięci Sejm ustawą 16 I 1923 postanowił tą tablicę wmurować". Przy odsłonięciu — marsz. Rataj wygłosił przemówienie, w którem zaznaczył, że tablica będzie dla pokoleń nie tylko oznaką czci dla człowieka wielkich zalet osobistych, ale i dowodem złożonym przez reprezentację narodu, że naród jako całość jest zdolnym do życia opartego na praworządności.

Bez drogi wyjścia.

Ekspose min. skarbu Grabskiego.

Warszawa. (Pat.) Na 47 posiedzenie Sejmu odesłano w pierwszem czytaniu do komisji ustawę o ustanowieniu krzyża zasługi. Przystąpiono do pierwszego czytania ustawy, zmieniającej niektóre przepisy ustawy z marca 1923 o udzieleniu ministrowi skarbu upoważnienia do regulowania w drodze rozporządzeń obrotu pieniężnego.

P. min. skarbu **Grabski** wygłosił następujące przemówienie o sytuacji finansowej państwa; — Pragnę pomówić o sytuacji finansowej państwa z dwóch względów; dlatego, że przeżywamy bardzo ostry kryzys walutowy, a powtóre że nie miałem możności przemawiać w Izbie przedstawiając budżet.

NIEMCY ZRUJNOWAŁY MARKĘ

W marcu sytuacja walutowa się uspokoiła, jakkolwiek w marcu wydrukowaliśmy olbrzymią ilość marek, bo na 600 miljardów. Czyżby teorja że drukowanie marek jest szkodliwe okazało się błędną. Bynajmniej. Tylko działa to nie natychmiast, ale odbija się potem tem gorzej. Dziś widzimy, że gdy od stycznia do dzisiejszego dnia zadłużenie skarbu PKKP. pogorszyło się czterokrotnie, marka spadła jeszcze bardziej, bo 5-krotnie. Ciąży nad nami zbyt ścisły związek ekonomiczny i finansowy z Niemcami. 60 proc. naszego wywozu idzie do Niemiec. Organizm Niemiec podlega wstrząśnieniom, co odbija się niezmiernie dotkliwie na nas. Wstrząśnienia były bardzo silne, bo w tym samym czasie, gdy marka polska spadła 5-krotnie, niemiecka spadła 15-krotnie. — Te wstrząśnienia zastają nas nieodpornionymi. — Jestem przekonamy, że jeżeli będzie nam dane pracować systematycznie w jednym kierunku przez 2 i pół roku, to i u nas rezultat nie będzie późniejszy, niż w Czechosłowacji.

Eksport ratunkiem naszym.

Zaradzić złemu może głównie zapewnienie — państwu poważnego źródła eksportu, nie płynącego z kalkulacji, obliczonej na wstrząśnienia cudzych organizmów, ale kierowanie wywozu do krajów nie narażonych na wstrząśnienia. Do wykonania tego rząd przystępuje. Rząd chce zbadać i zwiększyć możliwość eksportu tych przedmiotów na wywiezieniu, których najwięcej nam zależy. Zwłaszcza przemysł włókienniczy powinien wywozić z Polski, tyle towarów, ile potrzebuje surowców, a dotąd wynosił zaledwie 1/4 część. Eksport jest absolutną koniecznością równowagi wewnętrznej — życia gospodarczego i stabilizacji waluty.

Uchwalono tu pokaźny podatek gruntowy z zabezpieczeniem następnych rat od spadku wartości marki. Gdyby go się było uchwaliło 3 miesiące temu, kryzys obecny nie byłby tak ostry.

ROWNOWAŻENIE BUDŻETU.

Budżet na rok bieżący, jaki złożyłem, przewiduje pokrycie dochodami 69 proc. wydatków, a jeżeli uwzględnić wpływy z pierwszej raty podatku majątkowego, to cyfra ta wzrośnie do 80 proc. Uważam, że większość rządowa zagwarantowała, iż podatek majątkowy będzie załatwiony przed ferjami i nie zostanie uszczuplony w porównaniu z przedłożeniem rządowem.

ZNACZENIE FUNKCJI KOM OSZCZĘDNOŚCIOWEGO.

Nareszcie mianowanie komisarza oszczędnościowego jest rzeczą zadecydowaną. Min. skarbu ułożyło spis oszczędności, które można przeprowadzić jeszcze w tym budżecie, Obejmuje on kilkadziesiąt pozycji, z których pierwsza dotyczy Sejmu i Senatu, żeby dostosować djety do zeszłego roku. Wszystkie te pozycje razem wzięte, dałyby oszczędności 720 miljardów. Komisarz oszczędnościowy ma być ustanowiony przy prezesie Rady ministrów. Obecny kryzys będzie zwalczony przez rząd wszelkimi możliwymi środkami (Brawa.)

Po przemówieniu min. skarbu odesłano ustawę do komisji skarbowej. Marszałek oświadczył, że ewentualna rozprawa nad oświadczeniem p. min. skarbu odbędzie się na jednem z najbliższych posiedzeń.

ENDECJA PROWOKUJE AWANTURY W SEJMIE.

Przystąpiono do nagłości wniosku PPS. w sprawie zbrojnego napadu na pos. Dobrowolskiego.

Pos. Matłosz (Z. L. N.) podnosi, że gwałty zaczęła w r. 1905 partja P. P. S. (Wielka wrzawa na lewicy). (W r. 1905 byliście jak tchórze w Petersburgu). Wśród niemilknącej wrzawy giną dalsze słowa mowcy. Posłowie socjalistyczni rzucili się ku trybunie. Przewodniczący wicemarsz. Gdyk, po bezskutecznych próbach uspokojenia Izby, zawiesza posiedzenie i opuszcza fotel marszałka. (posiedzenie przerwano). Po przerwie oświadczył wicemarsz. Gdyk, że ze stenogramu stwierdził, iż pos. Matłosz mówił rzeczy nie pozostające w związku z przedmiotem dyskusji. Upominam pos. Matłosza, aby trzymał się ściśle przedmiotu dyskusji. (Wielka wrzawa na prawicy). Pos. Matłosz mówi dalej i oświadcza się za nagłością wniosku. Pos. Bagiński zaznacza, że na konwencie ustalono że gdy w Sejmie będzie się prowokowało, marszałek natychmiast zwróci na to uwagę. W rezultacie nagłość wniosku uchwalono i wniosek odesłano do komisji administracyjnej. Następne posiedzenie we wtorek o godz. 4. popoł.

Sprawa Jaworzyny.

Konferencja posła Zamoyskiego z Poincarém.

Warszawa. (AW.) „Gazeta warszawska" donosi w korespondencji z Paryża, iż poseł Zamoyski zmuszony był poddać się lekkiej operacji co spóźniło jego wyjazd do Warszawy. Przed wyjazdem pos. Zamoyski odbył rozmowę z Poincarem w sprawie Jaworzyny przyczem domagał się jak najszybszego załatwienia sprawy. „Gazeta Warszawska" opatruje korespondencję uwagą, iż pogłoski, jakoby poseł Zamoyski miał zamiar ustąpić ze swego stanowiska nie odpowiadają prawdzie.

Senat uchwalił podatek gruntowy.

Warszawa, (PAT). 23. posiedzenie Senatu. Sen Buzek (Piast) referował w imieniu komisji budżetowej sprawę prowizorjum budżetowego za dwa pierwsze kwartały br., prosząc o przyjęcie ustawy sejmowej bez zmian.

Sen. Siedlecki (PPS) oświadczył, że głosować będzie przeciw prowizorjum budżetowemu.

Sen. Szarski (Ch. N.) omawiał sytuację monetarną i walutową, która wywołuje niepokój, a nawet panikę w pewnych kołach Żyjemy w ciężkich czasach, odpowiedzialnym zato nie możemy czynić żadnego rządu, lecz wszystkie rządy. —

Sen. Woźnicki (Wyzwolnie) zaznacza, że stosunek jego stronnictwa do tego rządu jest zasadniczo negatywny, ale w znacznej mierze zależy to także od programu rządu i jego wykonania. Nie mając zaufania do rządu, klub mowcy głosować będzie przeciw prowizorjum za II. kwartał, a za prowizorjum za I. kwartał, ponieważ dotyczy, ono rządu, który popierał.

O godz. 12'30 po południu zarządził marszałek przerwę celem umożliwienia Senatowi wzięcia udziału w uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej ś. p. Prezydenta Narutowicza.

Po przerwie przemawiał jeszcze sen. Buzek, zauważając, że sanować markę polską można tylko przez oderwanie jej od marki niemieckiej. Mowca odpiera zarzut jakoby stronnictwa większości myślały o wzajemnem oszukiwaniu się. Obie ustawy przyjęto bez zmiany i przystąpiono do ustawy o podatku gruntowym i budynkowym. Sen. Bielawski (Z. L. N.) referował sprawę. Mowca oświadczył, że nie możemy się cofnąć przed uchwaleniem tego podatku gruntowego, chociaż wystarczy on zaledwie na zapłacenie etatu urzędniczego na 2 do 3 miesięcy..

Sen. Krzyżanowski (Klub lud. P. S. L.) jest zdania, że podatek gruntowy wymagany obecnie jest już właściwie dzisiaj nierealny i nie może osiągnąć celu ze względu na olbrzymią inflację. Ustawa obecna nietylko nie poprawia stanu, jaki wytworzył się po uchwaleniu podatku gruntowego przez Sejm ustawodawczy, ale nawet przynosić będzie skarbowi mniejsze dochody, niż wówczas. Po przemówieniu wicemin. Markowskiego ustawę przyjęto w brzmieniu sejmowem, poczem marszałek zamknął posiedzenie, naznaczając następne na sobotę 25 bm. godz. 11. rano

—•••—

do Warszawy i objął tekę min. skarbu. Po ustąpieniu z urzędu powrócił do Wiednia, gdzie stale zamieszkał. W roku zeszłym reprezentował rząd polski w komisji likwidacyjnej banku austrjackiego. Pod koniec życia powołany został na prezesa banku austro-polskiego, Dnia 3 maja br. został odznaczony orderem odrodzenia Polski. Dzienniki wiedeńskie zamieszczają obszerne artykuły poświęcone jego działalności.

Sprawy polskie.

RZĄD PRZEPROWADZI SANACJĘ „Z ŻELAZNĄ KONSEKWENCJĄ"

Warszawa. (AW.) „Gazeta Warszawska" omawiając ciężkie położenie finansowe państwa stwierdza, że plan sanacji przedstawiony przez min. skarbu będzie wykonany przez rząd z żelazną konsekwencją.

BUDOWA AKADEMJI GORNICZEJ.

Kraków. (Pat.) Dziś przedpołudniem odbyło się uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę akademji górniczej i poświęcenie fundamentów tej budowy.

† EUGENIA ŻMIJEWSKA.

Warszawa, (Telef.). Zmarła tu znana powieściopisarka i nowelistka Eugenia Żmijewska. Do ostatnich prawie czasów pracowała w dziennikarstwie. Zmarła w wielkiem ubóstwie w schronisku św. Franciszka Salezego.

MOSKALEWSKI KOMISARZEM OSZCZĘDNOŚCIOWYM.

Warszawa. (AW.) Rada Ministrów mianowała wojewodę lubelskiego Stanisława Moskalewskiego komisarzem oszczędnościowym.

UCIECZKA 15. POLAKÓW Z NIEWOLI LITEWSKIEJ.

Wilno, (Koresp. „Kurj. Lw.") W nocy z dn. 4—5 bm. uciekło z więzienia litewskiego znajdującego się w forcie Nr. 5 w Kownie 15 Polaków jeńców w czem kilku żołnierzy z baonów straży granicznej. Zbiedzy zdołali zmylić czujność licznych wart i szpiegów litewskich, przedostali się przez wybitą w murze spiżarni więziennej dziurę na wały więzienne, stąd zaś dalej, aż dotarli na stronę polską. Ucieczkę przygotował i zorganizował por. Stępnowski Stan. kmdt kompanji 15. Batal|onu Str. Granicznej, wzięty do niewoli pod Strzelciszkami w rejonie Olkienik w lutym br. w czasie walk 15 Baonu Str. Granicznej z przeważającemi siłami regularnych wojsk litewskich podczas obejmowania b. pasa neutralnego.

W bitwie tej zdobył 15 Baon Str. Gran. dwa karabiny maszynowe, aparat telefoniczny i kilkudziesięciu jeńców. Por. Stępnowski przywiózł z sobą szereg cennych materjałów i wiadomości o stosunkach litewskich.

WIZOWANIE PASZPORTÓW DO AMERYKI.

Warszawa, (telef.) Amerykański konsulat w Warszawie otrzymał zawiadomienie z Waszyngtonu, aby niezwłocznie rozpoczął wizować paszporty obywateli polskich, mogących emigrować do Ameryki.

DUBANOWICZ ODMAWIA ZADOŚĆUCZYNIENIA W SPRAWIE HONOROWEJ.

Warszawa, (Telef.) „Kurjer Poranny" dowiedział się, iż incydent pomiędzy posłem Miedzińskim, a wyzwanym przezeń posłem Dubanowiczem zakończył się narazie w ten sposób, że zastępcy p. Dubanowicza uchylili się w imieniu swego mocodawcy od załatwienia go na drodze sprawy honorowej.

Poseł Dubanowicz godzi się podobno na oddanie „sporu" pod rozstrzygnięcie sądu marszałkowskiego.

—•••—

Wiadomości telegraficzne.

Dymisja gabinetu Theunisa. Gabinet podał się do dymisji z powodu niemożności dla obu Izb omówienia sprawy uniwersytetu w Gandawie bez współudziału rządu. Król przyjął dymisję.

(P. t.)

Minister obrony narodowej w Findandji. Jalander podał się do dymisji z powodu, że jeden z urzędników ministerjalnych został aresztowany pod zarzutem uprawiania szpiegostwa na rzecz Rosji. W związku z tem atache przy poselstwie rosyjskiem, który był wmieszany w tę sprawę musiał opuścić Finlandję. (Pat.)

† Dr. Leon Biliński

Prezes koła polskiego dr. Leon Biliński zmarł wczoraj rano w Wiedniu o godz. 2 w swem mieszkaniu na Arenberg Ring. Choroba datuje się od stycznia br. Na tle sklerozy rozwinęły się cierpienia sercowe. Pokropienie zwłok odbędzie się o godz. 14'30 w kościele polskim na Renweg, poczem nastąpi eksportacja zwłok do Cieplic, gdzie zostaną one pochowane w grobowcu rodziny Seicz, w którym spoczywają zwłoki małżonki zmarłej w roku 1920. Śp. Biliński liczył lat 77, urodził się 15 czerwca 1846 r. w Zaleszczykach. W r. 1868 habilitował się jako docent ekonomji społecznej na uniwersytecie lwowskim. W r. 1894 został mianowany zwyczajnym prof. Od roku 1883 piastował mandat poselski do austrjackiej Rady państwa. W roku 1892 mianowany został gen. dyrektorem austrjackich kolei państwowych. W r. 1895 objął urząd min. skarbu w gabinecie Badeniego. W r. 1900 powołany został na stanowisko dyrektora — banku austrjacko-węgierskiego. W r. 1909 mianowany został ponownie ministrem skarbu w gabinecie Bienertha. W r. 1922 wybrany został prezesem Koła polskiego w austrjackim parlamencie. W r. 1912 mianowany został wspólnym min. skarbu i urząd ten piastował do roku 1919. W tym roku ponownie został wybrany prezesem Koła polskiego. Po przewrocie listowadowym przybył w r. 1919

Kronika.

KALENDARZYK.

Dziś rz. kat. Franciszka; gr. kat. Łukjana. Jutro rz kąt. G. 4 po Św., Adolfa; gr. kąt. N. 3 po Sosz., Ił. 2, — Wschód słońca 3·17, zachód 7·31.

TEATR WIELKI.

Sobota o 2·30 pop. „Orlę“ — wieczór o 7·30 „Łabędzie jezioro“.

Niedziela o 3·30 pop. „Halka“ z p. Gruszczyńskim — wieczór „Coppelia“ balet i „Pajace“, opera (ostatni występ St. Gruszczyńskiego).

Poniedziałek „Popas króla Jegomości“.

TEATR MAŁY.

Sobota, niedziela „Świderek“.

Poniedziałek „Świderek“ (50 prc. zniżki).

TEATR NOWOŚCI.

Sobota „Królowa Tanga“, operetka w 3 aktach Lehara.

Niedziela „Królowa Tanga“.

Poniedziałek „Królowa Tanga“ (50 prc. zniżki).

Teatr liter.-art. „Bagatela“, Rejtana 3.

Od czwartku 14. czerwca. Część I. Meliss tancerką, Jelecki odtwórca typów — La Bohéme w nowym repertuarze. Część II. „Do Truskawca“. Rewja aktualna pióra Pierrota. Początek o godz. 8·30 wieczór.

Teatr. art.-liter. „UL“, Ossolińskich 10.

Nowy program; „Gra w durnia“, sketch w 1 odsłon. A. Sutro. Dział koncertowy: Noskowska, Mazurkiewicz, Bajon. „Królewa tańca“, operetka w 1 akcie w opracow. S. Rayskiego. Początek o 8·20 wiecz.

We Lwowie.

— **Posiedzenie klubu ludowego** odbędzie się dziś w sobotę o 7'30 w. w redakcji „Kurjera Lwowskiego“. W zebraniu wezmą udział posłowie. Zaproszeni są wszyscy, którzy wzięli udział w zebraniu środowem. **Prof. dr. Bartel, dr. Jampolski.**

— (a) **Francuska misja rolnicza we Lwowie.** Wczoraj wieczorem po g. 10 zjechali do naszego miasta reprezentanci ziemiaństwa francuskiego, — którzy przybyli do Polski dla zapoznania się z tutejszym systemem gospodarczym. Misja składa się z 15 osób, a prowadzi ją wielki przyjaciel Polski senator Noulens. Wczoraj zwiedzili goście cukrownię w Przeworsku, oraz wzorowe gospodarstwa Zarzecze p. Dzieduszyckiego i Mikulice p. Furmana. Na dworcu lwowskim zjawili się wczoraj dla powitania misji zastępca wojewody p. Wodzicki, członkowie Tow. gospodarskiego z prezesem p. Witoldem Czartoryskim, konsul francuski p. Voutier, prezes kolei Barwicz, reprezentacja Tow. przyjaciół Francji z prezesem dr. Dembowskim i dr. Czernym, prezes Tow. „Foyer France“ p. Didier wiceprezes Izby handlowej francusko-polskiej p. Burroz itd. Po krótkiem powitaniu odwieziono gości automobilami do hotelu krakowskiego. Dziś zwiedzać będą miasto. Prezes Czartoryski przyjmie gości śniadaniem, wieczorem podejmować ich będzie tow. gospodarskie, a w nocy odjadą do Krakowa.

— (a) **Wycieczka nauczycieli z Pomorza do Lwowa.** W dniu 5. lipca przybędzie do Lwowa wycieczka krajoznawcza nauczycielstwa pomorskiego w liczbie około 200 osób, pod protektoratem prezydenta Rzpltej p. Stan. Wojciechowskiego. Wycieczka zabawi 3 dni. Zawiązuje się we Lwowie komitet dla przyjęcia nauczycielstwa. W poniedziałek popoł. o g. 6. w sali Tow. pedagogicznego odbędzie się posiedzenie komitetu dla omówienia szczegółów przyjęcia wycieczki.

— **Dzień zbiórki na kolonje TNSW. i „Dzieci na Wieś“.** Zarząd Koła TNSW. przy wydatnej pomocy i współdziałaniu tow. „Dzieci na Wieś“ organizuje jak corocznie kolonje wakacyjne dla uczniów szkół średnich. W dniu 21 bm. odbędzie się zbiórka uliczna na dochód kolonji. Posiedzenie biorących udział w kweście odbędzie się w niedzielę dn. 17 bm. o godz. 12 w południe w lokalu Koła lwowskiego TNSW. Czarnieckiego 12 I p. Wydawanie puszek i legitymacyj odbywać się będzie we wtorek, środę (19 i 20 b. m. między godz. 6-tą a 8-mą wiecz. i w dzień zbiórki tj. we czwartek dnia 21 bm. od godz. 8-mej rano.

— **Z pracy TSL.** Zarząd Związku okręgowego TSL. we Lwowie zwołuje zjazd delegatów kół okr. lwowskiego na dzień 29 bm. do Lwowa. Na zjeździe będzie przedłożone sprawozdanie z działalności związku okręgowego za r. 1922 oraz wybory nowego zarządu, nadto referat i dyskusja nad zadaniami pracy oświatowej na wsi w obecnej chwili.

— **Żądania lwowskich pracowników gminnych.** Na posiedzeniu klubów lwowskiej rady m. uchwalono zwołać na dziś o godzinie 11 przedpołudniem konferencję, w której wezmą udział delegaci zarządu pracowników gminy, dyrektorowie zakładów miejskich i prezydjum miasta, na której rozpatrywane będą żądania pracowników miejskich celem doprowadzenia do załagodzenia grożącego strajku.

Zarząd związku pracowników miejskich zwołał na dziś o godz. 8 wieczorem zgromadzenie do sali Domu Narodnego. Na tem zgromadzeniu zapadnie decyzja o dalszej akcji. (m)

— **Z teatru.** Ostatnie przedstawienie „Łabędziego jeziora“ W sobotę wieczorem daje teatr wielki po raz ostatni (czy naprawdę ostatni? Red.) balet Czaykowskiego z występem N. Kirsanowej, A. Fortunato, Burkackiej, Biezówinej, Faliszewskiego, Ciesielskiego, i całego corps de balet.

Niedzielne występy Gruszczyńskiego w „Halce“ popołudniu i w „Pajacach“ wieczorem wywołały zainteresowanie. Obok Gruszczyńskiego — śpiewają pp.: Lipowska, Okoński, i in. Przedstawienie „Pajaców“ poprzedzone będzie pierwszym aktem „Coppelji“.

50 proc. zniżki nie będzie w poniedziałek w teatrze Nowości jak przez pomyłkę podano, gdyż „Królowa Tanga“ pójdzie dopiero czwarty raz.

— **Związek Strzelecki Obwód Lwów.** D. O. K. Lwów organizuje obóz przysposobienia wojskowego dla strzelców w czasie od 1. lipca do 15. sierpnia br. Wobec wielkich korzyści, jakie każdy strzelec na tym kursie odniesie, apeluje się do wszystkich strzelców o liczne zgłaszanie się. Zgłoszenia przyjmuje sekretarjat Związku Strzel. w godz. urzędowych.

— **Nowe opłaty magistrackie.** Rada miejska uchwaliła z dniem 1. lipca br.: a) pobierać podatek wodociągowy w wysokości 1% czynszu z r. 1914 obliczonego w złotych polskich, b) pobierać stawkę podatku od lokali od czynszu z r. 1914 do 600 kor. netto ½%, od czynszu z r. 1914 do 1800 kor. netto 1%, od czynszu z r. 1914 ponad 1800 kor. netto 1 i ½% w złotych polskich, przy relacji jedna korona równa jednej marce. Wedle zastawienia rządowego obecny kurs 1 złotego polskiego równa się 13.709 marek.

— **Represje przeciw psom.** Na posiedzeniu miejskiej stałej komisji zdrowotnej uchwalono odnieść się do magistratu, aby departament IX. stosował wobec właścicieli psów, postępujących wbrew przepisom. karę aresztu bez zamiany na grzywnę, oraz zwrócić się do dyrekcji policji, aby stójkowi notowali właścicieli psów nie prowadzonych na linewce lub bez kagańca, celem pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej.

— **Ruch kolejowy Brzuchowice—Lwów.** Kursujące obecnie tylko w niedziele i święta pociągi podmiejskie nr. 2232 i 2233 między Lwowem i Brzuchowicami (Lwów odj. 10'10 — Brzuchowice przyj. 10'32 i Brzuchowice odjazd 10'52 — Lwów przyj. 11'15) kursować będzie począwszy od 15 czerwca aż do 30 września codziennie.

— **Krwawy skandal.** W związku z notatką pod tym tytułem w nr. z 7. b. m., zjawił się u nas p. T. B., urzędnik prywatny, jako jeden z uczestników zajścia, twierdząc, że został przez kapitana, o którym w tej notatce była mowa, czynnie znieważony i na tę zniewagę ze swej strony zareagował. Sprawa jest przedmiotem dochodzeń sądowych.

— (t) **Czyje pieniądzy?** Marja-Fediuw służąca u p. Goszczyńskich zam. przy ul. Grunwaldzkiej l. 18, znalazła wczoraj na ul. Leona Sapiehy teczkę zawierającą 1 miljon 480 tysięcy mk Teczkę wraz z pieniądzmi zdeponowano na policji.

— (t) **Kradzieże strychowe.** Na strych domu przy ul. Chorąszczyzny l. 11a, dostał się wczoraj złodziej i skradł na szkodę Szymana Reicha, większą ilość bielizny.

Bieliznę wartości 6 miljonów 285 tysięcy, skradziono wczoraj ze strychu Zofji Kaczmarskiej zam. przy ul. Zyblikiewicza l. 27.

Z całej Polski.

— **Zlot Sokoli w Cieszynie.** Dzielnica krakowska związku sokołego urządza w dniach 30. czerwca i 1. lipca b. r. zlot w Cieszynie. W zlocie wezmą udział dzielnice Mazowiecka, Śląska, Poznańska i Małopolska. Cieszyn przygotowuje się do przyjęcia gości, urządza boisko na 2000 ćwiczących, trybuny mieszczące 4000 miejsc siedzących, a około 10.000 stojących. Ze Lwowa wyjedzie osobny pociąg w dniu 28. bm., o godz. 20 min. 20, który przybędzie do Krakowa w dniu 29. bm. Koszt biletu jazdy III. klasą ze Lwowa do Cieszyna 28.000 mp. Powrót z cieszyna w dniu 1. lipca wieczorem, a przyjazd do Lwowa w dniu 2. lipca z rana.

— **Dyrektorami wszystkich trzech teatrów miejskich w Warszawie** (Rozmaitości, Letniego i teatru im. Bogusławskiego) mianowani zostaną pp. J. Osterwa i Ludwik Solski. Kierownictwo literackie obejmie p. Bolesław Gorczyński. Jak z Warszawy donoszą, sprawa finansowego ubezpieczenia opery warszawskiej w przyszłym sezonie została pomyślnie rozwiązana. Na skutek pertraktacyj, jakie tuczyły się pomiędzy przedstawicielami zarządu miejskiego a rządu ustalono, że w przyszłym sezonie rząd będzie pokrywał dwie trzecie ogólnej sumy niedoboru, miasto zaś jedną trzecią. Rząd ze swej strony ma wyznaczyć urzędnika, który będzie kontrolować gospodarkę opery warszawskiej. Sprawa pokrywania niedoborów na przyszłość związaną została z kwestją wyjaśnienia i ustalenia tytułu własności teatrów warszawskich. (m)

Ze świata.

— **Czechy pozbywają się bezrobotnych.** Havas donosi z Pragi, iż między rządem francuskim a czechosłowackim zawarto umowę w myśl której Czechosłowacja wyśle w r. 1924 do Francji 24.000 robotników słowackich.

— **Emerytury państwowe dla czeskich artystów dramatycznych, literatów i dziennikarzy.** Z Pragi donoszą, że czeskie minist. oświaty przygotowuje projekt ustawy o emeryturach państwowych dla literatów, artystów dramatycznych i dziennikarzy. Ministerstwo zwróciło się do odnośnych korporacji z prośbą o przedłożenie swych projektów i życzeń, na podstawie których ma być opracowaną specjalna ustawa. (m)

Zebrania odczyty i widowiska.

— **Koncert religijny.** W niedzielę dn. 17 o godz. 12 w poł. odbędzie się w sali polsk. tow. muz. koncert uczniów prof. Zofji Kozłowskiej. — Program poświęcony jest wyłącznie muzyce religijnej i obejmuje m. i. utwory wielogłosowe najcelniejszych mistrzów jak: Palestrina, Anerio, O. Lasso, Gomółka. Szczególną uwagę zwracają La-

mentacje Palestriny, rzadko wykonywane z powodu trudności technicznych. Kompozycje te odśpiewa zespół solistów pod kierownictwem dra Adama Mitschy.

— **Towarzystwo sztuk pięknych** we Lwowie komunikuje: W niedzielę dnia 17 bm. o godz. 11 przedpoł. w lokalu towarzystwa sztuk pięknych ul. Dzieduszyckich 1 (gmach muzeum przem.), nastąpi otwarcie wystawy zbiorowej prac art. mal. Marjana Strońskiego oraz wystawa prac art. mal. Romana Merzowicza. Wystawa otwarta codziennie od godz. 10—4 pop. Równocześnie w pałacu sztuki na pl. Targów Wschodnich „Salon Wiesenny".

— **Z „Ula". Benefis Kazimierz Bajona,** odbędzie się w sobotę 10. bm. w sali teatru „Ul". Wystąpią gościnnie: Adolf Dolleczek-Olpiński, znany transformator i satyryk, K. Chrzanowski, Fr. Bartos, N. Ościńska, Mroczkowski, oraz cały zespół „Ula". Zupełna zmiana programu. Początek o godz. 8'20 wieczorem. Ceny miejsc zwykłe.

— **Festyn w lesie białohorskim** (za rogatką gródecką), urządza Tow. Och. straży poż. w Lewandówce w niedzielę dnia 17. b. m. Początek o godz. 2'30 popoł. Wstęp 2000 mkp.

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 15. czerwca.

OBECNE POŁOŻENIE NASZEGO PRZEMYSŁU NAFTOWEGO.

Współpracownik nasz zwócił się do p. inż. Marjana Wieleżyńskiego b. dyrektora „Polminu" z prośbą o wyjaśnienie niektórych zagadnień, dotyczących naszego przemysłu naftowego. Na pytanie jaka jest przyczyna obecnej niepomyślnej sytuacji w przemyśle i spadku produkcji, oświadczył interpelant, że wynika ona z nader wysokich kosztów popędu kopalń.

Koszta wydobycia ropy są dziś takie, że tłokowanie szybu o produkcji 10 wagonów miesięcznie nie opłaca się. Jeżeli obliczymy, że opał szybu pochłania 5 wagonów ropy, brutta 2 wagony, to na płace robotników, kierowników, na liny, smary, gumy, amortyzację i podatki zostaje 3 wagony ropy, czyli, że taka kopalnia przynosi przy dzisiejszej cenie ropy bezwzględnie deficyt. Jedyny ratunek leży w ekonomizacji ruchu przez wprowadzenie popędu elektrycznego, który zmniejszy koszta zużycia energji — w stworzeniu dobrych komunikacji, zmniejszeniu kosztów administracji i w rozumnej polityce handlowej.

Odnośnie do przemysłu rafineryjnego uważa dyrektor Wieleżyński, że kwestja porozumienia co do ustalenia cen i współpracy kapitału zagranicznego z kapitałem krajowym, jest nader problematyczna.

W dosłownem brzmieniu opinja p. inż. Wieleżyńskiego przedstawia się w następujący sposób:

„Co do kartelu naftowego o którym dziś tak mówią, nie wierzę aby on doszedł do skutku. Źródła polityki naftowej polskiej nie leżą u nas w kraju, decydują o kierunku u nas nie interes polski, lecz kwestja czy Royal Dutch walczy ze Standardem, czy nastąpiło między nimi porozumienie. Nie będzie zgody między temi mocarzami na terenie Polski, gdy gdzieindziej wre walka.

Jeden cel tylko może te zagraniczne rekiny pogodzić, chęć zdławienia Państwowej fabryki olejów mineralnych. Najłatwiej ubezwładnić „Polmin" przez wciągnięcie go do organizacji kartelowej.

Wejście do kartelu zaś oznacza dla Polminu rezygnację z samodzielnej polityki i oddanie się na łaskę pomocników faktorów naftowych oraz wydanie na łup obcemu kapitałowi polskiego konsumenta. Państwo nie może tworzyć kartelów obliczonych na zysk obcokrajowców a na stratę własnych obywateli.

Jeżeli bez organizacji tutejsi przemysłowcy żyć nie potrafią, zorganizować należy państwowy monopol handlowy wedle wniosku wniesionego do Rządu jeszcze w roku 1919 — a mający na celu podniesienie produkcji ropy i racjonalną dostawę produktów naftowych w kraju.

Jakolwiek jestem przeciwnikiem monopolów — wolę już monopol państwowy od monopolu prywatnego i do tego obcego kapitału.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki wynosi obecnie roczne zużycie ropy na jednego mieszkańca 900 kg w Austrji wynosiło przed wojną 18 kg., w Polsce obecnie nie dochodzi do 6 kg. Zamiast popierać zwiększenie zużycia krajowego — obecny rząd wchodzi na tory wstecznej polityki gospodarczej podwyższając nadmiernie opodatkowanie zużycia krajowego w przeciwieństwie do eksportu. Największy producent ropy, Ameryka, posiada zapasy ropy na 146 dni a mimo to rząd buduje nowe zbiorniki na trzyletnie zapotrzebowanie armji i marynarki.

My posiadamy zapasów na miesięczne zapotrzebowanie a Rząd nietylko popiera wywóz produktów przez zwalnianie od podatku spożywczego, ale nadto własnym kosztem wysyła swoich urzędników do Berlina, aby tam organizować zaopatrzenie Niemców w benzynę dla celów wojennych przeciw Polsce.

W budżecie państwowym na rok 1923 figurują dalej koszta reprezentacji „Polminu" w Berlinie".

Szczere te słowa, które podajemy w dosłownem prawie brzmieniu oświetlają jasno obecną sytuację naszego przemysłu. (f).

— **Kujawska wystawa rolniczo-przemysłowa** odbędzie się w Włocławku od dnia 15. do 17. sierpnia b. r. (dla inwentarza żywego od 17. do 19. sierpnia b. r.). Zgłoszenia należy przesyłać do zarządu wystawy w Włocławku, ul. Kaliska 1, do 15. lipca 1923. Wystawa obejmować będzie następujące grupy: 1) Żywy inwentarz, 2) Ogrodnictwo, 3) Leśnictwo, 4) Przemysł domowy, 5) Praca społeczna, 6) Przemysł metalowy, 7) Przemysł elektrotechn., 8) Przemysł włókienniczy i kuśnierski, 9) Przemysł garbarski, szewski i rymarski, 10) Przemysł papierniczy, litograficzny i księgarski, 11) Galanterja i zabawki, 12) Wyroby z drzewa i wikliny, 13) Wyroby ceramiczne, szklane i kamienne, 14) Wyroby precyzyjne (aparaty, instrumenta muzyczne, zegarki, przybory fotogr. i optyczne, biżuterja 15) Przemysł chemiczny, 16) Artykuły szczecinowe i powroźnicze, 17) Artykuły spożywcze i używcze, 18) Budownictwo i inżynierja, 19) Propaganda, reklama i różne.

Bliższych wyjaśnień udziela dyrekcja stow. kupców polskich, Lwów (pl. Smolki 4) od 5—6 popołud. lub listownie.

Giełda.

+ **Giełda Lwowska.** W akcjach i walutach silna zwyżka. Zwłaszcza waluty gwałtownie drożeją przy znacznem zapotrzebowaniu. Obroty liczne. Chodorów 191.000 zakończył 187.000, Niemojowski 65.000, Ćmielów 59—65.000, nieef. 54.000, Parowozy do 144.000, Tespy awansowały na 285.000, Pezet 19.500—21.000, Oikos awansował na 143.000 nieef. 120.000, Zieleniewski 400.000, P. Nafta osiągnęła kurs 34.000. Bank Przemysł 17.500, P. B. Kred. 12.000, B. Hipot. 23.000 potem 21.500, Z. B. Kred. 15.500, 14.000. Dolary awansowały na 93.000, N. York na 95.000 Wiedeń 1'35, Zurych 17.500, Belgja 5.000, Londyn do 457.000, Berlin 0'88, Praga 2.900—3.100. Tendencja wybitnie zwyżkowa. Usposobienie ożywione. Jaworzno 620—640, Rurociągi 22—23, Chybi 182—190, Machlejd 25—25½, Olkusz 85—88, Wimer 78, Aloniale 16, P. węgl. 5, Azot 25—25½, Cegielski 60—64, Nitrat 17—20.

+ **Giełda zbożowa** nielicznie odwiedzana. Ogólny obrót 65 ton. Poszczególne transakcje w życie, hreczce i kaszy hreczanej, większe zainteresowanie owsem — pozatem zastój. — Tendencja zwyżkowa. Usposobienie słabe.

+ **Kursa zbożowe.** (100 kg. cena loco stacja załadowania). Żyto małopolskie 143.000, owies małopolski 162.000, hreczka 137.000, kasza hreczana 290.000.

+ **Akcje giełdy krakowskiej:** Polsk. Tow. handl. 18.000, Impex 18.000, Pharma 62.000, B. Rolniczy 6.000, Polski Glob 3.000, Żegluga polska 5.500, Zieleniewski 400.000, Cegielski 70.000 Warsz. spół. bud. par. 145.000, Trzebinia fabr. masz. 65.000, Pocisk 62.000, Górka 420.000, Siersza górnicza 290.000, Tepege 140.000, Polska nafta 40.000, Ojkos 115.000, Pokucie 40.000, Niemojowski 65.000, Krakus 45.000, Chodorów cukr. 190.000, Siersza elektr. 30.000, Ćmielów 73.000, Strug 25.000, Myśl. fabr. kapel. 17.000, Bank spół. zarob. 145.000, Bank Małop. 16.000, B. Komercjalny 9.000, Polski B. Przem. 19.000.

+ **Akcje giełdy warszawskiej:** Chodorów cukr. 190.000, Częstocice 950.000, Warsz. rafin. cukr. 1,450.000, Lilpop 87.000, Rohn i Zieliński 48.000, Pocisk 63.000, Parowozy 135.000, Zieleniewski 380.000, Żyrardów 7,500.000, Ćmielów 66.000.

+ **Giełda warszawska.** (Tel. wł.) (M) Kursy walut zagranicznych kształtowały się w dalszym ciągu zwyżkowo. Dolar 95.200—93000, marka niem. 0'84—0'82. — W dziale akcji obroty bardzo ożywione przy tendencji mocnej i zwyżkowej. — Papiery lokacyjne w obrotach minimalnych.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają, T = transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	15 czerwca	B) Akc. przem.	15 czerwca
Akc. Związk. .	8000	Górka . . .	400000
Dyskont Lw. .	—	Oikos . . .	T 143000
Handl. Pozn. .	100000	Parowozy . .	T 144000
Hipot. akc. . .	T 23000	Patrja . . .	32000
Hipot. zemel. .	1000	Pezet . . .	T 21000
Małopolski . .	T 16000	Pocisk . . .	T 61000
Powszechny .	T 12000	Pol. Glob . .	4500
Przemysłowy .	T 18000	Pol. Nafta . .	T 34000
Ziemski kred.	T 15500	Pol. Tow. Bud.	27000
B) Akc. przem.		Pol. Tow. H. .	T 16000
Browar Lwow.	T 260000	Rakszawa . .	T 128000
Chodorów . .	T 191000	Siersza el. .	T 24000
Karpalit . .	T 46000	Gór. Siersza .	T 278000
Ćmielów . .	T 65000	Tepege . . .	125000
Portland z S. .	—	Tespy sól pot.	T 288000
Galicia . . .	2,200.000	Zieleniewski .	T 400000
Gafota ex . .	T 22000	Żegluga pol. .	5500

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 141	Lwów — dnia 15 czerwca 1922		Warszawa dnia 15 czerwca	Kraków dnia 15 VI.	Zurych dnia 15 VI.	Berlin dnia 15 VI
	Gotówka	Dewizy	Dewizy			
100 Mk. pol.	—100—	—100—	—100—	100	0·00 75	00·75
1 funt ang.	448000—452000	448000—452000	443000—454000	433000—440000	25·71	497620·00
100 frs franc.	615000—625000	615000—625000	606000—630000	597500—597500	35 35	67330 00
100 fr. szwaj.	1650000—1750000	1650000—1750000	1711500—1752500	167500—168500	100·00	190520·00
100 frc. belg.	517500 522500	517500—522500	517500—540000	522500—522500	28 60	58350·00
100 K czesk.	290000—300000	290000—310000	285000—300000	280000—282500	16 65	3172·00
100 K węg.	1450—1470	1460—1480	—·—	1400—1400	—·07	11·72
100 K austr.	133—137	133—137	115—120	133—135	—·0078	150 22
100 M niem.	085—090	085—090	080—085	088—090	0·00·51	100·—
1 Dolar am.	92400—93300	93700—94600	92550—95200	92300—93000	5·57	107430 00
100 Lir wł.	43000—43300	433000—437000	435000—480000	40400—42500	25·80	4837 00
100 Lei rum.	48000—50000	48000—50000	—·—	000—000	2·85	[illegible]
1 guld. hol.	24800—25200	34000—35000	34700—34700	34300—34300	218·50	449440 00
100 K norw.	—·—	P 33500—34000	—·—	—	[illegible]	[illegible]
100 K duńsk.	—·—	58000—62000	—·—	—	102·75	119351 00
100 K szw.	—·—	—·—	—·—	—	142·00	28528 50

UWAGA: „P" oznacza kursa poprzednie, ostatnio notowane

Komunikaty.

Bursa im. Tad. Kościuszki we Lwowie, ul Dwernickiego 1, przyjmie na rok szkolny 1923|4 zamiejscowych wychowanków za opłatą miesęczną 25 złotych polskich. Podania, zaopatrzone w roczne świadectwo szkolne lub poświadczenie złożenia egzaminu wstępnego, tudzież w świadectwo niezamożności, wnosić należy do Zarządu Bursy do końca czerwca. Wychowankowie bursy uczęszczają do gimnazjum III., VIII. i X. Warunkiem przyjęcia, dobre postępy w nauce i dobre zachowanie się.

Na krawędzi dnia.

NA PRZYJAZD KRÓLA RUMUŃSKIEGO.

Wczoraj przypadkiem znalazłem się na dworcu i spostrzegłem opieczętowany i strażą obstawiony wagon.

— Co to jest? — spytałem.

— Złocona karoca dla Imci króla Jegomości, który do nas i po nas z Bukaresztu przyjechać raczy.

— A gdzie konie? — zagadnąłem.

— Po konie wyjechała specjalna komisja do Australji

— A gdzie dwór?

— Dwór się robi. Specjalna komisja bada od kilku tygodni wielki herbarz Niesieckiego oraz spisy dawnych koronnych dygnitarzy. Dotychczas znaleziono około 100 żyjących kniaziów i książąt, 2000 magnatów i 30.000 szlachty czystej krwi. Wszyscy ci zaproszeni będą do wysokiego otoczenia Imci króla Jegomości.

— A na cóż to wszystko?

— Jakto na co? Polska musi sprawić Imci królowi takie przyjęcie, by ludność nasza zapragnęła króla. Wówczas rozpędzimy sejm wraz ze wszystkimi partjami i frakcjami a na czele Polski stanie Imci król i jego wysoki dwór.

— No a co zrobicie z Witosem?—spytałem przerażony.

— Jak to co. Witos dostanie herb „Chamoróg" i otrzyma uroczystą nominację na wojskiego... w Wierzchosławicach. **K.**

Nadesłane.

Projekt nowej ustawy o ochronie lokatorów.

Projekt ten byłby prawdziwą klęską dla lokatorów, gdyby uchwalony został przez sejm, przedstawia się zaś w sposób następujący:

Nowy projekt określa w sposób zupełnie odmienny granice ustawy, niż to czyni obecnie obowiązująca ustawa.

Mianowicie obecna ustawa przewidywała, że ochrona lokatorów dotyczyć może tylko tych lokali, które wyraźnie zostały wymienione w ustawie. Do rzędu takich lokali, zaliczono: mieszkania lokale urzędów, szkół, hoteli, pensjonatów, pokoi umeblowanych, sklepów, przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, oraz pracowni.

Projekt nowej ustawy zmienia dotychczasowy sposób zakreślenia granic ustawy i stanowi, że ustawa stosuje się do najmu mieszkań, poszczególnych części mieszkań i wszelkich wogóle lokali z wyjątkiem tych, które są wyraźnie wyjęte z pod działania ustawy.

Do rzędu tych ostatnich zaliczono mieszkania stanowiące uposażenie służbowe i wogóle mieszkania, oddane pracownikowi przez pracodawcę w posiadanych przez niego budynkach chociażby za zapłatę.

Z pod działania ustawy wyjęte zostały budynki kolejowe, fabryki (z urządzeniem), hotele (jako przedsiębiorstwo), lokale do zabaw, na kinoteatry i banki. Dla spółdzielni bankowych żadnych wyjątków nie zastrzeżono.

Również nie mają podlegać ochronie domy wzgl. części domów wybudowanych, lub gruntownie przerobionych po 1. lipca 1919 r.

Wreszcie prawo eksmisji zyskuje skarb państwa w stosunku do lokatorów w domach będących jego własnością, ale pod warunkiem dostarczenia odpowiednich mieszkań.

*

Projekt dopuszcza dobrowolne umowy w tym przedmiocie (co jest zakazane obecnie), z tym warunkiem, by umowa taka była zawarta na czas nie krótszy od 1 roku. Gdyby umowa taka nie doszła do skutku lub nie ekspirowała, obowiązuje komorne przewidziane przez projekt. W braku umowy komorne za mieszkania powinno wynosić w II. półroczu b. r. 15 procent komornego podług cen z czerwca 1914 r. (podstawowe komorne). Następnie komorne ma wzrastać o 3 proc. co kwartał aż do końca 1928 r. Dla innych lokali komorne ma wynosić w r. b. 40 proc. podstawowego komornego i zwiększać się co rok o 20 proc. aż dojdzie do 100 proc. przedwojennego komornego.

Obliczenie komornego uskutecznia się przez przeliczenie koron na złote polskie, które są płatne podług kursu urzędowego, ustalonego przez min. skarbu dla złotych bonów skarbowych.

Poza komornem w dalszym ciągu obowiązywać będą opłaty za wszelkie świadczenia, stosownie do rzeczywiście poniesionych wydatków.

Opłaty za wodę, czyszczenie, światło, wywóz śmieci, wynagrodzenie stróża, ustają skoro komorne za mieszkanie przekroczy 50 proc. podstawowego komornego, a komorne za inny lokal przekroczy 100 proc. zasadniczej normy.

Oddzielnie się opłaca windę, centralne ogrzewanie, ciepłą wodę, oświetlenie mieszkań.

*

Projekt w kwestji możności eksmisji zachował naogół konstrukcję obecnej ustawy. — Prócz wypadków winy ze strony lokatorów eksmisja może mieć miejsce tylko wówczas, gdy istnieją ku temu ważne przyczyny, przyczem interes lokatora winien być uwzględniony. Co jest ważną przyczyną do eksmisji orzekają sądy.

Projekt nowej ustawy wymienia parę przypadków, kiedy wypuszczający w najem może się domagać eksmisji lokatora. Są to te same wypadki, które były przewidziane i przez obecną ustawę. Dodane zostało, że można żądać eksmisji: 1) o ile wypuszczający w najem zamierza przystąpić do budowy nowego domu, 2) jeżeli wypuszczający w najem, który posiada dom od 1914 r., potrzebuje lokalu dla siebie, lecz w tym wypadku winien dostarczyć lokatorowi odpowiednie inne mieszkanie i zwrócić koszty przeprowadzki i instalacji.

Lokatorowi nie wolno zrzekać się z góry swoich praw korzystania z ochrony w przedmiocie eksmisji. Projekt w tym względzie kopjuje dosłownie obecną ustawę.

Maksymalne komorne obowiązuje również sublokatorów. Komorne to nie może przekraczać 60 proc. tego, co płaci główny lokator. Dlaczego pozwolono pobierać lokatorom głównym o 60 proc. więcej niż sami płacą — pozostaje tajemnicą.

Przewidziane jest maksymalne wynagrodzenie za dostarczenie mebli (nie więcej 100 proc. komornego).

O ile lokator wchodzi w zmowę z gospodarzem i opuszcza lokal — sublokator jest w dalszym ciągu bezbronny i musi opuścić lokal. — Pewne inowacje na mocy projektu stanowi to, że o ile główny lokator odstąpił lokal — sublokator może w lokalu pozostać.

Lwów w cyfrach w kwietniu 1923

przedstawia się podług „Miesięcznika Statystycznego" w sposób następujący: Ludność wynosiła 233.796 osób, urodzin było 297, skonów 400. Umarło: na dur brzuszny 1 osoba, dur osutkowy 2, odrę 3, pławicę 1, krztusiec 5, na dławiec, influencę i cholerę swojską po 1 osobie, na inne choroby epidem. 2 osoby, na gruźlicę płuc 81 osób, gruźlicę mózgu 8, gruźlicę innych organów 6, nowotwory 29, zapalenie opon mózgowych 2, udar mózgu 5, choroby serca i narządu krwienia 57, nieżyt oskrzeli 1, zapalenie płuc 53, inne choroby dróg oddechowych 6, przepuklinę 2, wątrobę 1, zapalenie nerek 5, skutkiem porodu 1 osoba, rozwój niedostateczny 16, uwiąd starczy 29, śmierć gwałtowna 15, samobójstw 9, inne choroby 42.

W okręgu gruźlicznym zmarło: na odrę 58 osób, na płonicę 13, na dur osutkowy 14, na dur brzuszny 6, na błonicę 5, na jaglicę 10, a na zapalenie opon mózgowych 1, ogółem 107, z tego leczonych było w szpitalach 54 osób.

Tramwaj elektr. miał w kwietniu dochodu 49,544.200 mk., a w kwietniu 1922 r. 3,459.600 marek.

Pożarów było 26, przyczyny podpalenia w 5 wyp., wadliwa konstrukcja 1, nieostrożność 2, inne przyczyny 14.

Na targowicę spędzono bydła: 160 szt. wołów, 58 buhaji, 1402 krów i 608 jałówek, dalej spędzono 3480 sztuk trzody chlewnej i 2943 cieląt.

W rzeźni miejskiej zabito 1623 wołów, 1628 jałownika, 3480 trzody chlewnej. Z prowincji dowieziono do m. hali targowej w rzeźni miejskiej 119.505 kilogramów mięsa.

Stan kapitału wkładkowego w miejskiej kasie oszczędności wynosił 356,660.325 mk. Przejezdnych przybyło do Lwowa w kwietniu 42.207, z tego z Polski 41791, z Austrji 187, z Węgier 12, z Czechosłowacji 27, z Belgji 2, z Bułgarji 3, z Niemiec 16, z Anglji 7, z Francji 17, z Włoch 6, z Rumunji 116, z Rosji 3, z Szwajcarji 1, z Jugosławji 6, z Ameryki 12 osób.

Do m. Kasy chorych we Lwowie zgłosiło się w kwietniu 9128 osób, z tego uznano za niezdolnych do pracy 1501, z tych za chorych obłożnie 759, nieobłożnie 742. Zmarło 55 członków kasy, w szpitalu leczono 235, zasiłków udzielono 49 387.457 mk. **(m)**

SPORT.

Zawody o mistrzostwo. Dziś w sobotę: Pogoń-Hasmonea. Boisko Pogoni.

Jutro w niedzielę: Czarni-Rewera. Boisko T. Z. R.

Doroczny popis oddziału konnego Sokoła-Macierzy odbędzie się jutro na boisku sokolem. Początek o godz. 3-ej popołudniu.

Mistrzostwo Danji w piłce nożnej zdobył kopenhaski Boldklubben Frem, bijąc Aarhus Gymnastikalforening 2:1.

Lekkoatletyczny meeting w Budapeszcie, urządzony staraniem M. T. K. dał następujące wyniki: 100 m — Boros (M. A. C. — 11 $^{2}/_{10}$ sek.) 100 m — Fonyo (M. T. K. — 2 : 36), — 400 m — Fogl (52 $^{3}/_{10}$ sek.) 3000 m — Gros (M. T. K. 9 : 17).

Skok wzwyż Kucera (Bratysława — 1,82 m). W biegu rozstawnym 4 x 200 m zwyciężyła drużyna K. O. E. w czasie 1 : 33 $^{2}/_{10}$, ustanawiając tem samem nowy rekord węgierski. **N.**

Zapowiedziany na 16 bm. próbny lot aeroplanu T-wa żeglugi powietrznej w Polsce „Aeroloyd", który miał się odbyć między Warszawą a Krakowem przełożony został na 21 bm. (AW.)

„BLUSZCZ"

TYGODNIK KOBIECY
ROK 56

Prowadzi bogaty dział literacki, poradnię hygieniczną i kosmetyczną. Daje wzory mód i robót kobiecych.

Żądajcie wszędzie.

Redakcja i administracja
WARSZAWA
Krakowskie. Przedm. 2.
KOŁO POLEK
Konto czekowe P. K. O. Nr. 3700,

Bursa im. Tadeusza Kościuszki we Lwowie,
ul. Dwernickiego 1.

przyjmie na rok szkolny 1923-4 zamiejscowych wychowanków za opłatą miesięczną 25 złotych polskich. Podania, zaopatrzone w roczne świadectwo szkolne lub poświadczenie złożenia egzaminu wstępnego, tudzież w świadectwo niezamożności, wnosić należy do zarządu Bursy do końca czerwca. Wychowankowie bursy uczęszczają do gimnazjum III., VIII. i X. Warunkiem przyjęcia dobre postępy w nauce i dobre zachowanie się.

„Kurjer Lwowski"

wychodzi od 41 lat, rozpowszechniony w najszerszych warstwach społeczeństwa w kraju i zagranicą,
— — nadaje się — —

do wszelkiego rodzaju ogłoszeń.

Przy większych zamówieniach stosowny rabat. Na żądanie kosztorysy. Zamówieuia najlepiej wprost do admin. „Kurjera Lwowskiego" Lwów Chorążczyzna 26

Ceny ogłoszeń uwidocznione w nagłówku „Kurjera Lwowskiego"

WAPNO w BRYŁACH

z gwarancją 1—2% kamienia

Gips murarski i gips modelowy

z Glinnej Nawarji

znany z dobroci, sprzedaje z własnych przedsiębiorstw

f-a

„Pluto" Lwow Sykstuska 43. a.

ponadto

biały piasek kwarcowy i szuter betonowy.

dostawa natychmiastowa.

MOTORY ropne okazyjnie **do sprzedania** 6, 10, 16. 20, 30 HP. **WALCE, KASPRY, KAMIENIE,** 4166
„PILOT" — Lwów, Batorego 4.

Tow. dla dostaw bud. „DOMUS" Lwów, Żółkiewska 79 (dawniej skład państwa Brody obok cerkwi)
Sprzedaje najtaniej detajlicznie i wagonowo:

Drzewo, budulcowe i stolarskie
Gonty, papę i dachówki 4046

Kupuje: Drzewostany sosnowe i dębowe.

MASZYNY do szycia

najnowszych systemów, części składowe tychże, przybory do krawieczyzny i do robót ręcznych, poleca

Aleksander MALIMON
Skład maszyn do szycia
76 **Lwów, Wałowa 11 A.**

Przyjmuje również maszyny do naprawy

ZWILŻACZE
Stanisław ABL
Lwów, Legjonów 11. Filja: Sykstuska 3.

Korzystna oferta dla wszystkich

NA RATY

Wszystkim **przeważnie urzędnikom** przy wpłaceniu Mk. 150.000 dajemy kredytu na Mk. 500.000 i więcej. Polecamy na tych warunkach ulgowych rozmaite towaro manifakturne i bławatne (materje męskie i damskie) tywary letnie, płótna i wiele innych. 4238

Lwowska Spółka Manufakturowa
AKADEMICKA 23.

Już otwarta
APTEKA
Dobrzańskiego
Hotel George'a
Akademicka 2.
4235

Artur Smutny, stroiciel fortepianów, Chmielowskiego 5, przyjmuje strojenia i reparacje. 4134

DLA ODBUDOWY:

WAPNO, CEMENT, GIPS, CEGŁY, DACHÓWKI ŁUPEK, PAPA, ASFALT, PIECE, POSADZKI, RURY, KLOZETY, ŁAZIENKI, ORAZ WSZELKIE MATERYAŁY BUDOWLANE I WODOCIĄGOWE.

BRACIA MUND
LWÓW, SYKSTUSKA 23.
TELEFON 870.

Nowo otworzony
Magazyn i pracownia czapek uniformowych
Gustawa Sapaka
we Lwowie, ul. Halicka l. 4.

poleca: dla PP. Oficerów i Urzędników państwow., **czapki** i galanterję uniformową, **po cenach konkurencyjnych.** 1874

Pamiętniki J. K. Janowskiego o powstaniu styczniowem

Staraniem Komitetu Jubileuszowego obchodu 50 i 60 rocznicy powstania — — 1863 r. we Lwowie wyszły — —

J. K. Janowskiego

b. członka i sekretarza Rządu Narodowego w powstaniu 1863-1864 r. pomnikowe

„Pamiętniki o powstaniu styczniowem"

Tom I. (styczeń-maj 1863 r.). Lwów, 1923 wydane z zasiłku Wydziału Nauki Ministra W. R. i O. P. — Do nabycia w Towarzystwie Szkoły ludowej we Lwowie, ul. Fredry 3, i **we wszystkich księgarniach w całej Polsce.**

Posady i prace.

Biuro „Zorża", Balonowa 16 Pośredniczy w zawieraniu znajomości, w celach małżeńskich, także dla separowanych. Prosi młodych pań o podanie adresy. Informacje przy dołączeniu znaczka. 4207

Biuro Niemczynowskiej, Lwów plac Akademicki 3, umieszcza siły nauczycielskie, także na wakacje, Francuski, Niemki, bony Polki, rządców, ekonomów, leśniczych, buchalterów, gospodynie, kucharzy, służbę wszystkich zawodów. 4240

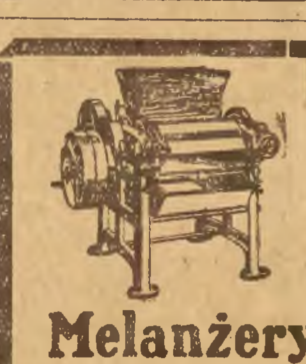
Różne.

W zamian za pokój z kuchnią w górskiej okolicy czas wakacji, ofiarowuję dwugodzinną dzienną pracę. Zgłoszenia Lwów poste-restante „Profesor Zych". 4222

Kupno i sprzedaż.

Motor ropny 20—25 HP oraz maszyny młyńskie w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia pod „Młyn" przyjmuje „Uniwersum", Lwów, Pasaż Mikolascha.

Pianino berlińskie, krzyżowe — sprzedam, częścią przyjmę biżuterją męską. Kopernika 26, parter. Sklenarski. 4239

2, 3 i 5 walcowe

maszyny z granitowemi walcami i stalowemi walcami, z chłodzeniem wodnem dla fabryk czekolady, cukrów, farb, mydła, chemiczn. fabryk etc. oraz

Melanżery, Conche, Klepaczki

i wszelkie inne maszyny dla fabrykacji czekolady i cukrów. Dostarcza ze składu

Biuro techniczne J. JARECKI i A. BUKI
Warszawa, Złota 65, Tel. 405-25. 1105